

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА І СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Збірник наукових статей

CURRENT ISSUES OF LAW AND SOCIO-ECONOMIC RELATIONS

Scientific Journal

Кропивницький
Kropyvnytskyi

WYŻSZA SZKOŁA
KSZTAŁCENIA
ZAWODOWEGO

BOLASHAQ
ACADEMY

Collegium
Balticum

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
БІЗНЕС-КОЛЕДЖ
засновано в 1966 році

2023

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА
ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**
Збірник наукових статей

м. Кропивницький
2023 р.

Затверджено до друку Вченою радою Центральноукраїнського інституту розвитку людини Відкритого університету розвитку людини «Україна»
Протокол №6 від 4 травня 2023 року

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Олена Кравченко, кандидат філологічних наук;
Ольга Сухачова, кандидат економічних наук, доцент;
Олександр Жила, кандидат юридичних наук, доцент;
Ірена Маліновська доктор права;
Ольга Катарага, доктор юридичних наук;
Акилбек Кабжанов, кандидат юридичних наук, професор;
Ірина Ткаченко, кандидат юридичних наук;
Гжегож Закшевський, доктор права;
Іон Лопатенко, експерт вищої категорії;
Олександр Коломоєць, кандидат юридичних наук, доцент;
Якуб Куфель, доктор права;
Ольга Пугаченко, кандидат економічних наук, доцент,
Марек Супряк, dr. habil. з права;
Вікторія Гмиря, кандидат економічних наук, доцент

Актуальні питання права та соціально-економічних відносин: Збірник наукових статей. Кропивницький :ЦРоЛ, 2023. 419 с.

У збірнику вміщено наукові статті, у яких відображено результати наукових досліджень у галузях юриспруденції, економіки, управління, соціально-психологічних, педагогічних, медико-біологічних наук. Розрахований на науковців, аспірантів, викладачів, студентів вищих навчальних закладів, а також на всіх, хто цікавиться питаннями суспільно-економічного розвитку.

© Центральноукраїнський інститут розвитку людини Університету "Україна", 2023

© Pomerańian Higher School, Starogard Gdański (Польща), 2023

Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu, (Польща), 2023

© Akademia Nauk Stosowanych Collegium Balticum w Szczecinie (Польща), 2023

© Uniwersytet Szczeciński, Szczecin (Польща), 2023

© Національний Центр Судових Експертиз Міністерства Юстиції Республіки Молдова, 2023

© Приватна установа «Академія «Bolashaq» (Казахстан), 2023

© Akademia Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach (Польща), 2023

© Społeczna Akademia Nauk w Kielcach (Польща), 2023

© Кропивницьке відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, 2023

© Кіровоградський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, 2023

© Південне міжрегіональне управління Міністерства юстиції, 2023

© Черкаський державний бізнес-коледж, 2023

Анастасія Терещенко	
ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА ВІКОВІ КРИЗИ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ.....	492
Андрій Касьяненко, Оксана Бабич	
ВІРУСНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ТА ПАНДЕМІЇ В ІСТОРІЇ ЛЮДСТВА.....	498
Анастасія Белих	
МАНІПУЛЯЦІЯ ЛЮДЬМИ ЯК ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЬСТВО.....	504
Віолета Чабанова	
ОЗДОРОВЧИЙ ВПЛИВ ПЛАВАННЯ	509

Розділ 5

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Ірина Кузьміна	
РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ В УКРАЇНІ.....	513
Наталя Мильніченко	
ДЕРЖАВНА МОВА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	521
Олександр Ломака	
МОВНА СИТУАЦІЯ В СИСТЕМІ ОСВІТИ НА КІРОВОГРАДЩИНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ	527
Олена Соменко	
ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ВІД НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	534
Ольга Гринчук, Наталя Мильніченко	
УНІФІКАЦІЯ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ.....	539
Людмила Деміч, Олена Кравченко	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК.....	544
Ярослава Смірнова, Наталя Мильніченко	
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ В ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ.....	548

Розділ 5

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

УДК 378.046-021.68-048.63:61

РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ В УКРАЇНІ

Ірина Кузьміна,

доктор медичних наук, професор,
кафедра загальної та клінічної
патофізіології ім. Д.О.Альперна,
Харківський національний медичний
університет

У статті висвітлюється проблема підвищення ефективності засобів соціально – педагогічних технологій, узагальнено їх результати у системі вищої освіти на сучасному етапі. Виокремлено основні технологічні схеми організації освітнього процесу та розроблено її змістову основу для підвищення якості вищої медичної освіти в Україні.

Ключові слова: педагогічна освіта, новітні технології, професійна діяльність, медичні кадри.

Одною з актуальних проблем у сучасному суспільстві є соціально-педагогічні відносини, які тісно пов'язану з розвитком нових проектів і технологій, що сприяють формуванню професійно-кадрового потенціалу суспільства. У зв'язку з тим, метою проведеного дослідження є визначення ролі соціально - педагогічної освіти, впровадження новітніх технологій у науково-технічний прогрес вищих навчальних закладів (ВНЗ) та визначення основних актуальних питань сучасної медичної освіти в Україні.

Першочерговим завданням у навчанні - є пошук сучасних шляхів щодо підвищення якості освіти, постійного зростання обсягу науково-технічної інформації та прискорення процесу оновлення медичних знань.

На сучасному етапі розвитку суспільства в Україні відбуваються суттєві зміни в національній політиці освіти, що сприяють підвищенню потенціалу педагогічного процесу, надання їм можливостей прояву творчих здібностей. Це пов'язано з переходом на сучасні позиції педагогіки, які вимагають глибокого наукового і практичного осмислення діяльності вищих навчальних закладів (ВНЗ). Умовою успіху у підготовці кваліфікованих спеціалістів, які здатні забезпечити постійний розвиток особистості, це перехід на сучасні позиції педагогіки, що вимагають глибокого наукового і практичного осмислення.

Якість освітнього процесу робить актуальним проблему управління педагогічними кадрами у ВНЗ та визначається обсягом знань та параметрами особистого громадянського розвитку студентів [1].

Українська освіта зумовлює необхідність формування людини з позицій сучасних педагогічних технологій. Розвиток національної педагогіки спрямований на модернізацію системи освіти, відповідно до вимог часу, новітніх надбань науки, культури і соціальної практики.

Виникнення різних аспектів освіти на сучасному етапі вимагають корегування з боку держави професійною діяльністю, яка пов'язана з проблемою забезпечення соціального захисту і підтримки різних категорій населення.

Педагогічна освіта полягає у постійному пошуку нових максимально ефективних технологій навчання і виховання, результатом яких має бути формування творчої особистості. Впровадження педагогічного процесу спрямовано на забезпечення виховної діяльності в освітній сфері та відповідає сучасним вимогам суспільства.

Проблеми педагогічної майстерності залишаються головною метою освіти для формування людини, забезпечують всебічний розвиток розумових і фізичних здібностей, моральне виховання, можливість самостійного вибору своєї майбутньої спеціальності.

Існуюча система викладання у ВНЗ заснована на вивченні широкого комплексу предметів та дисциплін, що мають свої специфічні особливості та визначені академічними традиціями та методиками викладання, пов'язаними з питанням організаційно-методичного забезпечення педагогічного процесу [2].

Вагомим фактором розвитку соціально-професійної компетентності студентів є поглиблення знань та поширення світогляду у здобувачів освітнього процесу. Педагогічний процес має вирішену роль у вирішенні проблем, пов'язаних з навчально-виховною діяльністю у ВНЗ.

Методика підготовки та проведення основних видів занять зі студентами, викладання предметів з використанням наочних посібників, сучасних технічних засобів навчання, здійснення контролю успішності та якості підготовки – все це обумовлює вимоги що до державного освітнього стандарту.

Актуальним питанням підготовки фахівців є розвиток особистості майбутнього лікаря, формування в нього гуманістичних цінностей, які сприяють саморозвитку та самовдосконаленню. Серед найбільш ефективних засобів, що здатні забезпечити постійний розвиток людини є формування її гуманістичної свідомості. При цьому, основним критерієм висококваліфікованого спеціаліста виступає практична значущість результатів його медичної діяльності. Звичайно, такі показники залежать не лише від стану медицини й охорони здоров'я, а й, головним чином, від домінуючих цінностей, таких як економічні, соціальні, психологічні, екологічні та інші факти [3].

Вдосконалення в освіті – це необхідне явище, яке дозволяє вирішити суперечності між існуючою системою підготовки кадрів і потребами суспільства.

Освітній процес повинен трансформуватися у напрямі індивідуалізації навчання та формування творчого мислення, завдяки збільшенню самостійної роботи студентів.

Виходячи з цього, інноваційні процеси в освіті повинні розповсюджуватися на діяльність викладачів та відносинах між ними і студентами.

Для сучасного суспільства оволодіння «високими педагогічними технологіями» стає загально-пріоритетною потребою кожного випускника, що спрямовані на розвиток ними професійних знань, умінь і навичок, котрі в подальшому враховуються при оцінках його професійних якостей. Набуває актуальним застосування в освіті сучасних педагогічних технологій, котрі краще адаптують майбутнього фахівця до складних обставин у соціальному середовищі [4]. Отримані студентами у ЗВО знання набувають конкретного змісту, що сприяє їх самовираженню, самовдосконаленню та особистісного зростання.

У науково-педагогічній практиці постають три основні технологічні схеми організації освітнього процесу:

1. Головною метою є засвоєння навчального матеріалу, яке починається з предмета вивчення і розгортається за чіткою схемою: матеріал – студент – результат. Основним критерієм навчання є досягнення запланованої мети на встановленому рівні у конкретні терміни. Контроль якості засвоєних знань студентів зводиться до контролю матеріалу з навчальної дисципліни та гарантує високий рівень освіченості.

2. Навчання спрямоване на створення умов для самореалізації й прогресивні зміни. Його показником є незалежність думок, свобода у власному «Я», самопізнання, самовизначення, самостійність тощо. Ця технологія доцільна у використанні на ранніх етапах особистості.

3. Партнерська технологія співпраці поєднує предметно-орієнтовану і технології навчання, яка перед викладачем ставить за мету зреалізувати триєдине завдання: – навчити так, щоб майбутні фахівці засвоїли щонайбільше знань,

умінь і навичок у ЗВО, сформувані в студента власну Я-концепцію та створити належні умови для самореалізації та становлення фахівця, виховати у майбутніх спеціалістів особистісні та суспільно важливі професійні якості.

В Україні сучасні форми навчальних планів і програм здійснюються на методичному рівні та проводяться з метою організації прогресивних методів навчання та самостійної роботи студентів. Для підвищення творчого потенціалу та науково-технічного прогресу студентів доцільним є наявність дослідницької діяльності у вирішенні ними навчальних завдань, що значно підвищить їх професійну майстерність та якість надання медичної допомоги людям [5].

Актуальними проблемами підвищення якості вищої медичної освіти в Україні [6], на наш погляд, є:

1. Створення сучасних методик навчання, методичні та методологічні аспекти викладання предметів з використанням наочних технічних засобів, вдосконалення навчальних дисциплін, що сприятимуть, у повній мірі, реалізації вимог державного освітнього стандарту.

2. Розробка нових методик підготовки та проведення основних видів занять на клінічних та теоретичних кафедрах.

3. Наявність дослідницької діяльності студентів та творчого процесу вирішення ними навчальних завдань, здійснення контролю успішності та якості підготовки студентів, робота з молодими викладачами.

4. Пошук нових можливостей проведення організаційно-методичної роботи на кафедрах, вдосконалення професійних навичок студентів, що розкривають їх роль підвищення ефективності та дієвості занять.

Одним з найважливіших завдань ВНЗ в Україні, особливо медичного профілю, має бути не лише підготувати висококласного фахівця, а виховати прекрасну, добру, чуйну людину, що буде самовіддано служити людям.

У період удосконалення системи вищої медичної освіти в Україні дедалі гостріше виявляється потреба у висококваліфікованих медичних кадрах. У зв'язку з чим, на методичному рівні проводиться формування сучасних навчальних програм, навчально-методичної літератури, яка сприятиме процесу педагогічної взаємодії, пошуку прогресивних форм організації навчання та самостійної роботи студентів [7].

Якість освітнього процесу розглядається як загальнолюдське та соціальне поняття, яке визначається параметрами громадянського розвитку студентів та робить актуальною проблему управління якістю освіти у вищому навчальному закладі [8].

Застосування сучасних технологій в роботі викладача при підготовці студентів у вищих навчальних закладах медичного профілю дозволяє реалізовувати структурні компоненти його соціально-педагогічної діяльності.

Рівень підготовленості та розвитку студентів, як правило, різний, тому, одним із завдань педагога є вибір саме тієї методики викладання предмета, яка забезпечить найбільш успішне засвоєння матеріалу [9].

Сучасна система вищої медичної освіти в Україні спрямована на розвиток людини, що створює умови для самореалізації, досягнення успіхів у навчанні та вихованні, що потребує від педагога нової орієнтації на особистість студента [10].

Проблеми забезпечення педагогічної майстерності у закладах МОЗ України та оцінка їх діяльності - основні завдання, які постають перед сучасною освітою. Першочергові завдання - це підготовка фахівця, який постійно підвищує свій професійний рівень і може адекватно оцінити основні завдання, що поставлені перед сучасною освітою, здатного поєднати в собі фундаментальні теоретичні знання з можливістю володіння інноваційними технологіями і практичними навичками [11].

Аналіз основних актуальних питань сучасної вищої медичної освіти в Україні забезпечує не тільки високий рівень професійної підготовки майбутніх лікарів, а також сприяє оволодінню практичними навичками, формуванню позитивної мотивації по відношенню до майбутньої професійної діяльності студентів, що сприятиме підвищенню якості медичної допомоги людям [12].

Система формування майбутніх фахівців до інноваційної діяльності спрямована на розвиток у студентів потреби у використанні педагогічної майстерності в професійній діяльності. Вона реалізується шляхом поетапного засвоєння методичних і спеціальних знань у професійній діяльності, у професійно-педагогічної підготовки майбутніх спеціалістів та оволодіння студентами вміннями використовувати інновації в професійній діяльності [13].

Метою сучасної освіти повинна стати людина у постійному розвитку, її духовне становлення, гармонізація її відносин з собою, світом та іншими людьми. Система освіти створюється для людини, функціонує і розвивається в її інтересах, сприяє повноцінному розвитку творчої особистості.

Сучасна система вищої медичної освіти в Україні спрямована на різнобічний розвиток людини, створює умови для самореалізації, досягнення успіхів у навчанні та вихованні, що потребує від педагога нової орієнтації на особистість студента.

Впровадження сучасних технологій в діяльність викладача при підготовці студентів у вищих навчальних закладах медичного профілю, дозволяє науково будувати соціально-педагогічну діяльність, сприяє ефективності у вирішенні завдань, що стоять перед педагогом [14].

Педагогічні технології дозволяють вирішувати весь широкий спектр завдань соціальної педагогіки - профілактики, діагностики, адаптації та

соціальної реабілітації студентів медичних ВУЗів, що значно підвищить їх професійну майстерність та якість надання медичної допомоги людям.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Генсерук Г.Р., Бойко М.М. Цифрові технології як засіб підвищення якості освітнього процесу закладу вищої освіти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи : матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернетконференції (м. Тернопіль, 30 квітня, 2020). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 110-111.
2. Будник О., Фомін К. Комунікативна педагогіка. Посібник. ІваноФранківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 92 с.
3. Білоусова Н. А., Гетало О. В., Яковлева О. С. Підготовка фахівців з оцінки медичних технологій: досвід зарубіжних країн. Фармацевтичний журнал. 2022. 1 (77). с. 63-73
4. Селіхова Л. Г., Лавренко А. В., Борзих О. А. Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 208-210
5. Рожко М. М., Ерстенюк А. М., Капечук В. В. Компетентнісний підхід у підготовці студентів медиків. Медична освіта. - 2016. - № 2. - С. 102-107.
6. Морозова О.М. Пошук стандартів вищої медичної освіти для вдосконалення системи охорони здоров'я. Актуальні питання якості медичної освіти : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц - зв'язку) (Тернопіль, 12-13 трав. 2016 р.). – Тернопіль, 2016. – Т. 1. – С. 109-110.
7. Гула Л. В. Шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі організації самостійної роботи. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2019. Випуск 72. Том 1.С.126-129.
8. П'ятницький Ю. С., Мельник І. В., Поліщук М. О. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах Міністерства охорони здоров'я України в умовах впровадження Закону України «Про вищу освіту». Актуальні питання якості медичної освіти : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. - С. 22-26.
9. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.

10. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 484 с.

11. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє видання, виправлене. Київ: Академвидав, 2015. 352 с.

12. Басюк Н.А. Комунікативна культура педагога вищої школи як головний аспект педагогічного спілкування. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2020. № 5. С. 1–6.

13. Будник О.Б. Вивчення соціально-комунікативної готовності майбутніх фахівців до соціально-педагогічної діяльності. Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2019. 66 с.

14. Костик Л.Б. Основи професійно-педагогічного спілкування: метод. реком. до самостійної роботи студентів. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 52 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА
ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**
Збірник наукових статей

*Матеріали подано в авторській редакції.
За зміст матеріалів відповідальність несуть автори*

*Адреса редакції: м. Кропивницький, вул. Андрія Матвієнка, 1А
Відповідальний редактор О.В. Кравченко
E-mail: olenakravchenko2017@gmail.com*